

REPUBLICA MOLDOVA
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU
(sediul Centru)

REPUBLIC OF MOLDOVA
THE COURT OF CHISINAU
(office Centre)

mun. Chișinău, bul. Ștefan cel Mare și Sfint, 162
Republica Moldova
MD-2004, tel. (+373 22) 27 27 40,
tel./fax (+373 22) 27 27 40, e-mail jcc@justice.md

Chisinau city, Ștefan cel Mare și Sfint, 162 avenue
Republic of Moldova
MD-2004, tel. (+373 22) 27 27 40,
tel./fax (+373 22) 27 27 40, e-mail jcc@justice.md

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU
SEDIUL CENTRU
Ieșire Nr. 19/62
"20" 12 21

Destinatar: CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

str. Al. Lăpușneanu, nr. 28, Chișinău, Republica Moldova, MD-2004

E-mail: secretariat@constcourt.md

Judecătoria Chișinău, sediul.Centru, Vă expediază sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate cu anexe și încheierea nr.2-4867/2021 din 02.12.2021, în cauza civilă înaintată de S.R.L. „EUROSTIL CONSTRUCT” împotriva „OWL TRANS” S.R.L. în proces de insolvență, Gasnaș Inga, Nani Svetlana și intervenienții accesorii notarul Golubciuc Valentin și I.P. „AGENȚIA SERVICII PUBLICE” privind declararea nulă a contractului de vânzare-cumpărare a bunului în construcție nr.2938 din 27.07.2020, radierea din registrul bunurilor imobile a dreptului provizoriu asupra bunului, restabilirea datelor și încasarea cheltuielilor de judecată.

Anexă: sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate cu anexe și încheierea nr.2-4867/2021 din 02.12.2021 în cuantum de file cusute și numerotate.

Mulțumim anticipat, cu respect.

Judecător
Judecătoria Chișinău, sediul Centru
str. Bd.Ștefan cel Mare și Sfint 162, bir.317

NINA Arabadji

EXECUTANT: asistent judiciar Teo Stelca
(022) 27-53-13

09:30
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA
Intrare Nr. 4819
"20" 12 2021

SESIZARE PRIVIND EXCEPTIA DE NECONSTITUTIONALITATE

Denumire și sediu: Notarul Golubciuc Valentin
str. Bemardazzi nr.º 38
mun, Chișinău, Republica Moldova
Numărul și data înregistrării: LICENȚA NR. 357 DIN 22.02.2017,
IDNO: 45171599

Reprezentant:
Avocatul Marian Nicolae

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Marian Nicolae', is located in the bottom right corner of the page.

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun

La data de 24 iulie 2020 între SRL „Eurostil Construct” (în continuare - reclamant), în calitate de vânzător, și SRL „OWL Trans” (în continuare - pârât), în calitate de cumpărător, a fost semnat contractul de vânzare-cumpărare a bunului imobil în construcție cu rezerva proprietății, autentificat la aceeași dată de către notarul Galina Ceban și înregistrat în registrul actelor notariale al notarului Galina Ceban cu nr. 2248 (în continuare - contract inițial).

La data de 27 iulie 2020 pârâtul a înstrăinat bunul imobil în construcție cu rezerva proprietății în temeiul contractului de vânzare cumpărare a bunului în construcție în favoarea terței persoane Gasnaș Inga și Nani Svetlana (în continuare - copârâți). Contractul numit (în continuare – contract ulterior), a fost autentificat de către notarul Golubciuc Valentin fiind înregistrat în registrul actelor notariale al notarului Golubciuc Valentin cu nr. 2938 la data de 27 iulie 2020.

La data de 04.03.2021, reclamantul a înaintat o cerere de chemare în judecată împotriva pârâtului și copârâtului, prin care a solicitat anularea contractului ulterior autentificat de către notarul Golubciuc Valentin înregistrat în registrul actelor notariale al notarului Golubciuc Valentin cu nr. 2122 la data de 18 iunie 2020. De asemenea, prin cererea înaintată reclamantul a atras notarul Golubciuc Valentin în procesul de judecată declanșat în calitate de intervenient accesoriu de partea pârâților sub pretextul faptului că drepturile lui ar putea fi într-un mod sau altul lezate, ori pe alte motive intervenienței accesorii nu se atrag în procesele de judecată declanșate în fața instanțelor judecătorești

În motivarea cererii de chemare în judecată înaintate, reclamantul a invocat o serie de argumente unul dintre care fiind următorul:

Notarul, contrar prevederilor art. 17, 31, 32, 36 al Legii nr. 246/2018, privind procedura notarială, nu a solicitat și nu a verificat, la data autentificării contractului, înscrisurile confirmative necesare pentru întocmirea actului notarial sau îndeplinirea acțiunii notariale, că la data semnării contractului pârâtul a achitat în contul reclamantului integral prețul imobilului.

Prin referința înaintată, notarul Golubciuc Valentin a solicitat respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată ori admiterea acesteia în virtutea calității lui de intervenient accesoriu, ar putea influența într-un mod sau altul drepturile sale, precum a și sesizat neconstituționalitatea unei norme din cele ce urmează a fi aplicată la soluționarea litigiului conținutul căreia se va explica *infra*:

C. Obiectul sesizării

Obiectul sesizării, își are sediul în prevederile art. 17 alin. 1) al Legii nr. 246 din 15 noiembrie 2018 (în continuare – Legea nr. 246/2018) privind procedura notarială potrivit căruia:

Notarul va cere părților, după caz, înscrisurile confirmative necesare, autorizațiile și avizele prevăzute de lege pentru întocmirea actului notarial sau îndeplinirea acțiunii notariale, cu excepția documentelor care confirmă datele din registrele de publicitate, ținute în formă electronică. La cererea acestora, notarul poate acorda servicii de colectare și obținere a documentației necesare.

În special, se solicită exercitării controlului constituționalității asupra cuvântului „necesare” din conținutul normei citate parte componentă a sintagmelor „înscrisurile confirmative necesare” cât și „obținere a documentației necesare”.

Prevederea numită este aplicabilă la soluționarea cauzei în care se ridică excepția de neconstituționalitate deoarece, vânzarea cumpărarea bunurilor imobile în construcții urmează a fi efectuată exclusiv în baza unui act juridic în formă autentică. Formă autentică actului juridic civil la rândul ei, urmează a fi materializată strict în concordanță cu procedura notarială. Respectiv, notarului urmează să îi fie clar care este lista concretă a înscrisurilor confirmative, autorizațiilor ori avizelor ce se solicită a fi prezentate pentru autentificarea actului juridic civil, fără a fi lăsat un careva echivoc în acest sens prin prisma textului legal neclar ori imprecis.

Mai mult ca atât, aplicabilitatea acestei din urmă norme juridice prevăzute de art. 17 alin. 1) al Legii nr. 246/2018 a fost argumentată și solicitată de către reclamant la momentul în care reclamantul a invocat faptul că:

Notarul, contrar prevederilor art. 17, al Legii nr. 246/2018, privind procedura notarială, nu a solicitat și nu a verificat, la data autentificării contractului, înscrisurile confirmative necesare pentru întocmirea actului notarial sau îndeplinirea acțiunii notariale, și anume a înscrisului că la data semnării contractului pârâtul a achitat în contul reclamantului integral prețul imobilului.

Astfel, având în vedere caracterul extrem de vast al cuvântului „necesare” din conținutul sintagmelor „înscrisurile confirmative necesare” și „obținere a documentației necesare” din dispoziția normei juridice stipulate în prevederile art. 17 alin. 1) al Legii nr. 246 /2018, notarului pur și simplu nu poate să îi fie clară *per se* lista concretă a documentelor ce urmează a fi prezentate la autentificarea contractului de vânzare cumpărare a bunului imobil în construcție, atât timp cât în lege nu este prevăzut expres faptul lipsei sau necesității de a prezenta înscrisul opus de către reclamantul din speță ca fiind absent și anume: că notarul nu a stabilit că la data semnării contractului pârâtul a achitat în contul reclamantului integral prețul imobilului.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție

Articolul 23 alin. 2) din Constituția Republicii Moldova.

Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

În vederea argumentării incidenței dreptului constituțional lezat notarului din speță, e de notat asupra: prevederilor art. 23 alin. 2) din Constituția Republicii Moldova potrivit căruia: Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

În speță deferită exercitării controlului constituționalității, se ridică întrebarea ce ține de accesibilitatea legii la nivel de claritate a acesteia care potrivit prevederilor art. 23 alin. 2) din Constituția RM trebuie să fie clară și precisă.

Articolul 1 alin. 3) din Constituția Republicii Moldova.

Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Curtea a subliniat că articolul 1 alin. (3) din Constituție nu are o aplicabilitate de sine stătătoare. Pentru a fi aplicabil, autorul excepției de neconstituționalitate trebuie să demonstreze existența unor ingerințe în drepturi substanțiale garantate de Constituție. Abia în analiza caracterului justificat al ingerinței în drepturile substanțiale garantate de Constituție Curtea poate pune în operă valorile și standardele pe care le garantează articolul 1 alin. (3) din Constituție (a se vedea, *mutatis mutandis*, HCC nr. 29 din 12.12.2019 § 19; DCC nr. 56 din 2 iunie 2020, § 23 și jurisprundența citată acolo). Astfel, garanțiile articolului 1 alin. (3) din Constituție, care se referă la respectarea statului de drept, pot interveni dacă este constatată aplicabilitatea unei prevederi substanțiale din Constituție. Ele nu pot fi analizate, însă, în mod individual (a se vedea, *mutatis mutandis* HCC nr. 19 din 24 septembrie 2019, § 16).

În speță, art. 1 alin. 3) din Constituția Republicii Moldova își are relevanța, pentru că dreptul de acces la legislație al notarului Golubciuc Valentin în contextul prevederilor art. 23 alin. 2) al Constituției Republicii Moldova este afectat.

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție

Reiterăm faptul că, în jurisprudența sa constantă, Curtea a reținut că excepția de neconstituționalitate trebuie să cuprindă **trei elemente obligatorii**: textul contestat din punctul de vedere al constituționalității (prevederea legală) care s-a relatat de către autor ca fiind: cuvântul „**necesar**” din conținutul sintagmelor „*înscrisurile confirmative necesare*” și „*obținere a documentației necesare*” prevăzute în art. 17 alin. 1) al Legii nr. 246/2018, textul de referință pretins a fi încălcat (prevederea constituțională) ca fiind: art. 23 alin. 2) al Constituției Republicii Moldova sub aspect de lipsă de precizie ca parte component a accesibilității legii, și motivarea de către autorul excepției a relației de contrarietate dintre cele două texte, adică motivarea neconstituționalității textului criticat, la care ne vom referi *infra*.

În afară de criteriile de admisibilitate menționate mai sus, Curtea mai verifică dacă problema semnalată prin excepția de neconstituționalitate intră în câmpul de aplicare al unui drept garantat de Constituție. Cu alte cuvinte, Curtea verifică dacă este incident un drept fundamental sau dacă are loc o ingerință într-un drept fundamental prin existența actului contestat. Simpla ingerință într-un drept fundamental nu echivalează cu încălcarea dreptului fundamental. Numai ingerințele nejustificate din punct de vedere constituțional în drepturile fundamentale constituie încălcări.

De asemenea, în jurisprudența sa, Curtea a menționat că pentru a putea fi invocat standardul calității legii prevăzut de articolul 23 alin. (2) din Constituție trebuie să existe o ingerință într-un drept fundamental.

În acest sens, motivarea neconstituționalității textului criticat se va explica cumulativ cu ingerință în dreptul fundamental de proprietate garantat prin art. 1 Protocol 1 CEDO al notarului, care este lezat prin pretinsa neconstituționalitate a normei citate în prevederile art. 17 alin. 1) al Legii nr. 246/2018.

O dată ce Curtea a reținut că excepția de neconstituționalitate nu manifestă doar o funcție preventivă, ci și una reparatorie, pentru că ea privește, în primul rând, situația concretă a părții lezate în drepturile sale prin norma criticată, de invocarea unei excepții de neconstituționalitate trebuie să profite, în primul rând, autorul acesteia. Prin urmare, excepția de neconstituționalitate nu poate fi ridicată pentru protejarea drepturilor și intereselor unor persoane terțe.

În speța deferită controlului constituționalității, e de notat asupra faptului că licența notarului este generatorul clientelei profesionale al notarului care se califică ca fiind parte componentă a dreptului de proprietate al notarului garantat de prevederile art. 1 Protocol 1 CEDO. Aceasta înseamnă că licența notarului este proprietatea notarului sub aspectul celei din urmă clientele profesionale și în contextul prevederilor § 35 Ghidului privind art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului actualizat la 30 aprilie 2020.

O dată exercitând atribuțiile sale profesionale, notarul urmează să respecte integral prevederile legale astfel încât în calitatea sa de exponent al puterii de stat, să nu prejudicieze drepturile libertățile și interesele persoanelor care se adresează la acesta din urmă în calitatea lor de clienți.

Din această perspectivă, notarului trebuie să îi fie absolut clar care este lista concretă a actelor juridice ce urmează a fi prezentate pentru autentificarea unui sau altui contract. În caz contra., caracterul „necesar” (vast indicat în prevederile art. 17 alin. 1) al Legii nr. 246/2018), „mai puțin necesar” sau „strict necesar” al actelor juridice ce urmează a fi prezentate pentru autentificarea unui sau altui contract, urmează a fi exclus de drept întru evitarea oricăror confuzii și interpretări eronate ce pot fi oferite atât de către părțile actului supus autentificării notariale, cât și de către instanțele judecătorești.

Astfel, în speță nu poate fi vorba despre aplicarea sau interpretarea corectă ori greșită a cuvântului „necesare” din conținutul prevederilor stabilite în art. 17 alin. 1) al Legii nr. 246/2018 deoarece acest cuvânt implică un concept foarte extensiv al listei actelor ce trebuie să fie prezentate la autentificarea actului juridic civil fără a concretiza exhaustiv lista actelor numite, și nu se poate cunoaște dacă notarul urma sau nu urma să solicite de la SRL „OWL TRANS” sau de la SRL „EUROSTIL CONSTRUCT” certificat privind achitarea integrală a datoriei pentru apartament atât timp cât a obținut acordul la vânzarea apartamentului fără careva condiții rezolutorii ori grevări de altă natură.

Afectarea propriu-zisă al dreptului de proprietate al notarului sub aspectul detașării clientelei profesionale rezidă în eventualul risc de extindere asupra notarului a răspunderii disciplinare în condițiile stabilite de prevederile 64 – 66 al Legii Nr. 69 din 14.04.2016 cu privire la organizarea activității notarilor, indiferent de natura sancționării disciplinare a notarului care potrivit prevederilor art. 66 alin. 3) Legii Nr. 69 din 14.04.2016 se aplică notarului în funcție de gravitatea abaterii săvârșite.

Prin urmare, incertitudinea legată de înscrisurile ori documentele concrete ce urmează a fi prezentate la autentificarea actului notarial, poate genera un impact negativ asupra reputației notarului prin consecința sancționării acestuia nu ultimul rând, ceea ce va detașa clientela profesională a notarului fără nicio îndoială, generându-i în așa mod o ingerință ne proporțională în dreptul de proprietate garantat de prevederile art. 1 Protocol 1 CEDO datorită unui text de lege vag și neconstituțional focusat prin cuvântul „necesare” stipulat în prevederile sintagmelor „*înscrisurile confirmative necesare*” și „*obținere a documentației necesare*” prevăzute în art. 17 alin. 1) al Legii nr. 246/2018.

În așa mod, în regim absolut evident se conturează legătura de cauzalitate între imprevizibilitatea cuvântului „necesare” indicat în sintagmele „*înscrisurile confirmative necesare*” și „*obținere a documentației necesare*” prevăzute în art. 17 alin. 1) al Legii nr. 246/2018 și ne concordanță acestora cu prevederile art. 23 alin. 2) din Constituția RM în cumul cu prevederile art. 1 Protocol 1 CEDO.

Mai mult ca atât, în jurisprudența sa, Curtea a menționat că testul calității legii se efectuează prin raportare la un drept fundamental. Calitatea unei legi nu constituie o problemă de constituționalitate atât timp cât nu este afectat un drept fundamental (*DCC nr. 68 din 15 iunie 2020*, § 21, și jurisprudența citată acolo). În speță însă este vădit afectat dreptul de proprietate al notarului în cazul în care nu se va declara neconstituțional cuvântul „necesare” din sintagmele asupra cărora se solicită exercitarea controlului constituționalității.

Suplimentar, este de notat asupra faptului că o normă de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să-i permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțe, consecințele acestei conduite (a se vedea *DCC nr. 16 din 10 februarie 2020*, § 18). Pentru a exclude orice echivoc, textul legislativ trebuie să fie formulat în mod clar și inteligibil, fără dificultăți de ordin sintactic și pasaje obscure (a se vedea *DCC din 23 ianuarie 2020*, § 26; *DCC nr. 18 din 13 februarie 2020*, § 20; *DCC nr. 75 din 2 iulie 2020*, § 19; *DCC nr. 77 din 2 iulie 2020*, § 22).

În speță examinată însă, se conturează atât dificultăți de ordin sintactic cât și pasaje obscure aferente obiectului sesizării. Astfel, la momentul în care prin redacția textului de lege se relatează că: „notarul va cere părților, după caz, înscrisurile confirmative „necesare”, autorizațiile și avizele prevăzute de lege pentru întocmirea actului notarial ...” nu este clar stabilit faptul dacă delimitările prin virgulele indicate în prima frază a art. 17 alin. 1) al Legii nr. 246/2018 includ „înscrisurile confirmative necesare” în cele „prevăzute de lege” sau înscrisurile confirmative „necesare” nu neapărat trebuie să fie prevăzute de lege și trebuie să fie solicitate de către notar după caz.

Prin urmare, conținutul sintagmelor asupra cărora se cere exercitarea controlului constituționalității este însoțit de un echivoc care urmează a fi curmat prin emiterea de către Curte a unei hotărâri prin se va declara ca fiind neconstituțional cuvântul necesare” indicat în sintagmele „înscrisurile confirmative necesare” și „obținerea a documentației necesare” prevăzute în art. 17 alin. 1) al Legii nr. 246/2018.

Mai mult ca atât, legea trebuie să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține și să evite paralelismele legislative, care generează incertitudine și insecuritate juridică. (*HCC nr. 2 din 23 ianuarie 2020*, § 48).

Totodată, pentru ca legea să îndeplinească exigența previzibilității, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii discreționare a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit, pentru a-i oferi persoanei o protecție adecvată împotriva arbitrarului (*Sissanis v. România*, 25 ianuarie 2007, §66; *Seychell v. Malta*, 28 august 2018, § 50-52).

46. O putere discreționară care nu este delimitată, chiar dacă face obiectul controlului judiciar din punct de vedere formal, nu trece de testul previzibilității. Aceeași concluzie este valabilă și pentru puterea discreționară nelimitată a instanțelor judecătorești (*HCC nr. 28 din 23 noiembrie 2015*, § 61).

47. La elaborarea unui act normativ, legislatorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor calității, *i.e.*: accesibilitatea și

În speță însă, cuvântul „necesare” inclus în redacția textului stipulate în prevederile art. 17 alin. 1) al Legii nr. 246 din 2018 nu corespunde exigențelor constatate în jurisprudența Curții Constituționale.

Totodată, având în vedere faptul că potrivit privirilor art. 2 lit. f) al Legii nr. 246/2018, procedura notarială este guvernată de principiul caracterului ne litigios, în cadrul acesteia nu se cere dovedirea lipsei sau existenței cărorva drepturi sau obligații juridice civile. Dacă nu se cere dovedirea lipsei sau existenței cărorva drepturi sau obligații juridice civile, în cadrul procedurii notariale sub niciun pretext nu se administrează probe în contextul prevederilor art. 117 al Codului de Procedură Civilă al RM potrivit căruia: probe în cauze civile sînt elementele de fapt, dobîndite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților. În procedură notarială însă, nu-s obiecții și pretenții și nu poate fi vorba despre ele, deoarece părțile contractante absolut benevol, fără careva pretenții ori constrângeri au decis încheierea contractului potrivit principiului libertății contractuale. Dacă în procedura notarială nu se administrează probe, atunci pe sarcina notarului nu cad obligații legate de exercitarea controlului decontărilor reciproce între vânzător și cumpărător atîta timp cît se declară sub răspundere proprie de către părțile contractante faptul că sumele bănești au fost achitate integral într-un anumit mod.

Suplimentar la cele invocate pînă aici, e de notat asupra faptului că potrivit art. 8 alin. 1) lit a) al Legii nr. 246/2018 notarul refuză întocmirea actului notarial sau îndeplinirea acțiunii notariale solicitate dacă:

- a) acestea sînt contrare legii, bunelor moravuri sau nu corespund cerințelor legale pentru întocmirea/îndeplinirea lor.
- b) acestea urmează a fi întocmite/îndeplinite de către un alt notar;
- c) părțile actului notarial, solicitantul nu dispun de autorizarea cerută de lege sau reprezentantul nu dispune de împuternicirile necesare;
- d) legea prevede expres obligația de a refuza întocmirea actului notarial sau îndeplinirea acțiunii notariale.

Astfel având în vedere faptul că potrivit art. 1172 al CC RM care reglementează actele de dispoziție ale cumpărătorului, prin alin. 3) și 4) se oferă cumpărătorului dreptul de a înstrăina sau a greva cu drepturi reale limitate dreptul de proprietate înregistrat provizoriu fără consimțămîntul vânzătorului, notarul Golubciuc Valentin a autentificat contractul ulterior perfect legal indiferent de lipsa sau existența acordului emis de către vânzător și nu am avut posibilitate legală să refuze autentificarea acestui contract fără a avea necesitatea de verificare dacă prețul pentru obiectul vânzării a fost sau nu a fost achitat de către SRL „OWL TRANS” în favoarea SRL „EUROSTIL CONSTRUCT”.

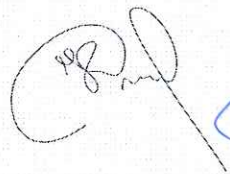
F. Lista documentelor relevante (dacă este cazul)¹

1. Extrasul cu prevederile normative contestate;
2. Licența notarului;
3. Certificatul de atribuire a codului fiscal al notarului;
4. Mandatul avocatului;
5. HCC nr. 2 din 23 ianuarie 2020, § 48;
6. DCC nr. 16 din 10 februarie 2020, § 18;
7. DCC nr. 18 din 13 februarie 2020, § 20;
8. DCC nr. 75 din 2 iulie 2020, § 19;
9. DCC nr. 77 din 2 iulie 2020, § 22;
10. DCC nr. 68 din 15 iunie 2020, § 21.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării²

Declar pe propria sa onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice.

Avocat

(semnătură)

Dr. Marian Nicolae

¹ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va enumera documentele relevante (extrasul cu prevederile normative contestate, alte hotărâri sau decizii ale Curții Constituționale cu un obiect similar, alte hotărâri sau decizii cu obiect similar pronunțate de alte curți constituționale, jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, studii de drept comparat), pe care le va anexa.

² În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va declara pe propria sa onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice, semnând la final.

Dosarul nr.2-4867/2021
2-21033764-12-2-05032021-1

ÎNCHEIERE

02 decembrie 2021

mun.Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Centru

Instanța compusă din:

Judecător, președinte de ședință

Nina Arabadji

Grefier

Ludmila Timoftica

A examinat, în ședință de judecată publică, cererea reprezentantului intervenientului accesoriu privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, formulată în ordinea art.12¹ Cod de procedură civilă, în cauza civilă înaintată de S.R.L. „EUROSTIL CONSTRUCT” împotriva „OWL TRANS” S.R.L. în proces de insolvență, Gasnaș Inga, Nani Svetlana și intervenienții accesorii notarul Golubciuc Valentin și I.P. „AGENȚIA SERVICII PUBLICE” privind declararea nulă a contractului de vânzare-cumpărare a bunului în construcție nr.2938 din 27.07.2020, radierea din registrul bunurilor imobile a dreptului provizoriu asupra bunului, restabilirea datelor și încasarea cheltuielilor de judecată și

A C O N S T A T A T :

I. Privind procedura:

1. Prin cererea înregistrată pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru la data de 04.03.2021 sub nr.0533-9092, reclamantul S.R.L. „EUROSTIL CONSTRUCT”, reprezentat de administratorul Șcerbina Angela, a chemat în judecată în contradictoriu pe pârâțul „OWL TRANS” S.R.L., Gasnaș Inga, Nani Svetlana și intervenientul accesoriu notarul Golubciuc Valentin și a solicitat ca instanța de judecată să dispună, declararea nulă a contractului de vânzare-cumpărare a bunului în construcție nr.2938 din 27.07.2020, autentificat de notarul Golubciuc Valentin, semnat între „OWL TRANS” S.R.L. și Nani Svetlana și încasarea cheltuielilor de judecată(f.d.4-8).

2. Reclamantul și-a întemeiat acțiunea în drept pe dispozițiile art.9,327,334,432,775, 1172 din Codul civil.

3. Cererea de chemare în judecată a fost timbrată cu taxă judiciară în sumă de 100,00 lei, achitați conform ordinului de plată nr.185 din 01.03.2021(f.d.2).

4. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 09.03.2021 cererii menționate nu i s-a dat curs, fiind acordat termen întru înlăturarea neajunsurilor constatate la art.166 alin.(2), lit.g) și art.167 alin.(1), lit.b) Cod de procedură civilă, iar prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 29.03.2021, urmare a lichidării neajunsurilor, cererea menționată a fost acceptată în procedura contencioasă, în ordine generală(f.d.44-45,50).

5. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 16.04.2021 a fost admisă cererea reprezentantului reclamantului, fiind aplicat sechestrul, pe bunul imobil, încăpere, număr cadastral 0100216.405.01.041, amplasat în mun.Chișinău, sect.Centru, str.Pietrarilor, 16/A, nr.41, bun viitor, suprafața de 68,6 m.p., până la etapa în care hotărârea judecătorească devine definitivă(f.d.55-56).

II. În cadrul pregătirii cauzei pentru dezbaterile judiciare:

6. La data de 04.10.2021 de către reprezentantul pârților a fost depusă acțiune negatorie reconvențională, prin care Gasnaș Inga și Nani Svetlana au solicitat obligarea S.R.L. „EUROSTIL CONSTRUCT” de a nu crea impedimente pe viitor în exercitarea și înregistrarea dreptului de proprietate asupra bunului imobil apartamentul nr.41, nr.cadastral 010021640501041, suprafața de 68,6 m.p. și 0,816 % cotă parte în condominiu din blocul locativ din mun. Chișinău, str. Pietrarilor, nr.16/A cu obligarea eliberării actelor de predare-primire/dare în exploatare a bunului întru înregistrarea dreptului de proprietate în Registrul bunurilor imobile și încasarea cheltuielilor de judecată(f.d.184-186).

7. La data de 26.10.2021 de către reprezentantul reclamantului a fost depusă cerere concretizată și completată cu cerințe accesorii ce derivă din pretenția de nulitate a contractului de vânzare-cumpărare a bunului imobil în construcție, solicitând declararea nulă și a anula contractul de vânzare-cumpărare a bunului în construcție nr. 2938 din 27.07.2020, autentificat de notarul Golubciuc Valentin, semnat între SRL OWL Trans și Gasnaș Inga și Nani Svetlana, radierea din Registrul bunurilor imobile a dreptului provizoriu înregistrat după Gasnaș Inga și Nani Svetlana asupra bunului imobil, încăpere izolată, cu destinație locativă, nr. 41, cu 2 odăi, cu suprafața de proiect - 68,6 m.p., etajul nr.7, nr. cadastral 010021640501041, amplasat în mun. Chișinău, str. Pietrarilor, nr.16/A, înregistrat în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. 2938 din 27.07.2020, autentificat de notarul Golubciuc Valentin, radierea din Registrul bunurilor imobile a dreptului provizoriu înregistrat după SRL OWL Trans asupra bunului imobil, încăpere izolată, cu destinație locativă, nr. 41, cu 2 odăi, cu suprafața de proiect - 68,6 m.p., etajul nr.7, nr. cadastral 010021640501041, amplasat în mun. Chișinău, str. Pietrarilor, nr. 16/A , înregistrat în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. 2248 din 24 iulie 2020, autentificat de notarul Galina Ceban, restabilirea datelor din Registrul bunurilor imobile asupra bunului imobil, încăpere izolată, cu destinație locativă, nr. 41, cu 2 odăi, cu suprafața de proiect - 68,6 m.p., etajul nr. 7, nr. cadastral 010021640501041, ce figurau până la data de 23.07.2020 și încasarea cheltuielilor de judecată(f.d.204-210).

8. La data de 31.05.2021 de către reprezentantul intervenientului accesoriu notarul Golubciuc Valentin, avocatul Marian Nicolae, a fost depusă referință cu anexe și sesizare privind excepția de neconstituționalitate în temeiul prevederilor art.12¹ al Cod de procedură civilă(f.d.72-145).

III. Argumentele părților în ședințele de judecată:

9. Intervenientul accesoriu notarul Golubciuc Valentin, în ședințele de judecată nu s-a prezentat, în pofida înștiințării legale, însă avocatul acesteia Marian Nicolae, împuternicit în baza mandatului nr.1385736 din 19.05.2021, a susținut cererea depusă anterior de ridicare a excepției de neconstituționalitate a cuvântului „necesare” din conținutul sintagmelor „înscrisurile confirmative necesare” și „obținere a documentației necesare” din dispoziția normei juridice stipulate în prevederile art.17 alin. 1) al Legii privind procedura notarială nr.246 din 15.11.2018.

9.1. A mai adăugat în ședință că, în pct.4 a cererii de chemare în judecată de către reclamant este stipulat că notarul, contrar prevederilor art.17,31,32,36 al Legii nr.246/2018 privind procedura procedurală, nu a solicitat și nu a verificat la data autentificării contractului, înscrisurile confirmative necesare pentru întocmirea actului notarial sau îndeplinirea acțiunii notariale, că la data semnării contractului, pârta a achitat în contul reclamantului integral prețul imobilului, temei pentru care în opinia lor, este necesară ridicarea excepției de neconstituționalitate.

9.2. A mai invocat că, controlului constituționalității este necesar și aplicabil la soluționarea cauzei deoarece, vânzarea cumpărarea bunurilor imobile în construcții urmează a fi efectuată exclusiv în baza unui act juridic în formă autentică. Formă autentică actului juridic

4

civil la rândul ei, urmează a fi materializată strict în concordanță cu procedura notarială. Respectiv, notarului urmează să îi fie clar care este lista concretă a înscrisurilor confirmative, autorizațiilor ori avizelor ce se solicită a fi prezentate pentru autentificarea actului juridic civil, fără a fi lăsat un careva echivoc în acest sens prin prisma textului legal neclar ori imprecis.

9.3. Mai consideră în temeinicia ridicării excepției de neconstituționalitate că potrivit art.60, 67 Cod de procedură civilă, intervenientul accesoriu este parte la proces și poate sesiza Curtea, motiv pentru care solicită admiterea acesteia pentru motivele de fapt și de drept invocate.

10. Reprezentantul reclamantului S.R.L. „EUROSTIL CONSTRUCT” în proces de insolvabilitate, avocatul Silivestru Mihail, împuternicit în baza mandatului nr.1281595 din 01.03.2021, a obiectat împotriva cererii formulate și a relatat în respingerea acesteia cu faptul că potrivit art.12¹ Cod de procedură civilă, pentru admisibilitatea cererii urmează a fi respectate câteva condiții, lăsând la discreția instanței examinarea cererii date odată cu fondul cauzei. Totodată a mai comunicat că excepția de neconstituționalitate trebuie să fie depusă de parte, dar nu de intervenientul accesoriu, motiv pentru care, consideră că cererea urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

11. Reprezentantul pârâtului „OWL TRANS” S.R.L. în ședințele de judecată nu s-a prezentat, în pofida înștiințării legale, depunând anterior poziția lor prin referință doar că asupra fondului cauzei, însă instanța în temeiul art.206 Cod de procedură civilă, a examinat cererea în lipsa ultimului.

12. Copîrîții Gasnaș Inga, Nani Svetlana și reprezentanții acestora avocatul Păpușoi Dan, împuternicit în baza mandatelor nr.067725 din 06.08.2021 și nr.067737 din 10.11.2021 și avocatul Vescu Alexandr, în baza mandatelor nr.1704901 și nr.1704904 din 04.05.2021, au obiectat împotriva cererii înaintate de către reclamant prin referință, iar asupra excepției de neconstituționalitate au invocat că art.17 alin.(1) al Legii nr.246 din 15.11.2018 privind procedura notarială nu poate fi aplicabilă prevederilor art.12¹ Cod de procedură civilă, or, se cere nulitatea actului juridic, la caz, notarul solicitând și verificând la data autentificării contractului înscrisurile confirmative necesare pentru îndeplinirea acțiunii notariale, motiv pentru care solicită respingerea cererii din motivul neîntrunirii prevederilor legale.

13. Reprezentantul intervenientului accesoriu I.P. „AGENȚIA SERVICII PUBLICE”, Sava Modîrcă, acționând în baza procurii nr.01/8046 din 18.10.2021, în ședința de judecată nu s-a prezentat, însă prin referința expediată la email instanței la 16.11.2021 și-a formulat poziția asupra cererii înaintate de către reclamant, solicitând examinarea în lipsă, dar în partea excepției de neconstituționalitate nu a venit cu vreo careva poziție.

Soluția, considerentele și aprecierea instanței:

14. *Audiind participanții la proces, studiind materialele dosarului, verificând temeiurile invocate în raport cu prevederile legale, instanța constată următoarele motive de drept și de fapt.*

15. *În drept*, instanța reține drept incidente prevederile art.12¹ Cod de procedură civilă, care stipulează că în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitîndu-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea

cauzei; d) nu există o hotărîre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate. Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîna pledoariile.

Dacă nu sînt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin.(2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei. Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărîrii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Conform art.67,68 Cod de procedură civilă persoana interesată într-un proces pornit între alte persoane poate interveni în el alături de reclamant sau de pîrît pînă la închiderea dezbaterilor judiciare în prima instanță dacă hotărîrea pronunțată ar putea să influențeze drepturile sau obligațiile lui față de una din părți. Pentru a interveni în proces, intervenientul depune o cerere în care demonstrează interesul intervenției, menționînd cărei părți se va alătura. Copia de pe cerere se înmînează ambelor părți. Intervenientul accesoriu poate fi introdus în proces și la cererea uneia dintre părți sau din oficiul instanței. Încheierea judecătorească privind respingerea cererii de introducere în proces a intervenientului accesoriu poate fi atacată odată cu atacarea fondului cauzei de către participanții la proces.

Intervenientul accesoriu are drepturile și obligațiile procedurale ale părții căreia i se alătură, cu excepția dreptului de a modifica temeiul și obiectul acțiunii, de a majora sau reduce cuantumul pretențiilor din acțiune, precum și de a renunța la acțiune, de a recunoaște acțiunea sau de a încheia tranzacție, de a înainta acțiune reconvențională sau de a cere executarea silită a hotărîrii, încheierii sau deciziei judecătorești.

16. *Raportînd situația reținută la prevederile legale*, instanța constată cu certitudine, că cererea reprezentantului intervenientului accesoriu avocatul Marian Nicolae cuprinde cadrul legal de sesizare privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, guvernat de art.12¹ Cod de procedură civilă și obiectul acesteia dedus Curții Constituționale, constituie controlul constituționalității asupra conținutului sintagmelor „*înscrierile confirmative necesare*” și „*obținere a documentației necesare*” din dispoziția normei juridice stipulate în prevederile art.17 alin. 1) al Legii privind procedura notarială nr.246 din 15.11.2018.

17. Aici, instanța relevă că excepția de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, poate fi ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori de către instanța de judecată din oficiu, astfel cum a invocat reprezentantul reclamantului în cadrul ședinței de judecată, însă argumentul dat, privit prin prisma art.67,68 Cod de procedură civilă, ce reglementează statutul intervenientului accesoriu, drepturile și obligațiile lui procedurale, nu poate fi reținut.

Or, la caz intervenientul accesoriu, alături de pîrât, cum reiese din cererea de chemare în judecată concretizată, *are aceleași drepturi și obligații procedurale ca ale părții căreia i se alătură*. Mai mult ca atât, printre excepțiile de la aceste drepturi indicate expres în art.68 Cod de procedură civilă, nu este întîlnit un careva impediment, în care intervenientului accesoriu sau reprezentantului acestuia să-i fie îngrădite drepturile sau restricționată calea în ridicarea excepției de neconstituționalitate conform art.12¹ Cod de procedură civilă.

18. Prin urmare, cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate întrunește cumulativ condițiile prevăzute de art.12¹ alin.(2) lit.a)-d) Cod de procedură civilă or, aceasta este înaintată de reprezentantul intervenientului accesoriu, care este subiect și poate ridica excepția de neconstituționalitate, avînd în vedere că în cauza civilă nr.2-4867/2021 privind declararea nulă a contractului de vânzare-cumpărare a bunului în construcție nr. 2938 din 27.07.2020, radierea din Registrul bunurilor imobile a dreptului provizoriu înregistrat asupra

bunului imobil, înregistrat în temeiul contractelor de vânzare-cumpărare nr. 2938 din 27 iulie 2020, nr. 2248 din 24 iulie 2020 și încasarea cheltuielilor de judecată, notarul Golubciuc Valentin, figurează ca intervenient accesoriu de partea pârâților.

19. La fel instanța reține, că obiectul cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție, aceasta fiind îndreptată spre controlul conformității art.17 alin.(1) din Legea privind procedura notarială nr.246 din 15.11.2018 cu normele constituționale.

18. Cu importanță se reține că, verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale, or, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în cazul neîntrunirii condițiilor menționate la art.12¹ alin.(2). În acest context pentru a nu îngreui drepturile părților și a nu bloca aspectul de incertitudine privind constituționalitatea normelor solicitate, instanța de judecată rămâne obligată să expedieze cauza Curții Constituționale.

19. În acest context, instanța relevă și principiul ce se degajă din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în materia verificării constituționalității normelor, pe care instanțele naționale sunt obligate să îl aplice, și anume cauza *Ivanciuc v. Romania* (decizia nr.18624/03), unde a fost invocat refuzul instanței de judecată de a sesiza Curtea Constituțională cu o excepție de neconstituționalitate, Curtea Europeană menționînd: „Este conform funcționării unui asemenea mecanism faptul că judecătorul verifică dacă poate sau trebuie să depună o cerere preliminară, asigurându-se că aceasta trebuie să fie rezolvată pentru a permite să se soluționeze litigiul pe care este chemat să-l cunoască. Acestea fiind zise, nu este exclus ca, în unele circumstanțe, refuzul exprimat de o instanță națională, chemată să se pronunțe în ultimă instanță, ar putea aduce atingere principiului echității procedurii, așa cum este enunțat la articolul 6 § 1 al Convenției, în special atunci când un asemenea refuz este atins de arbitrar (*Coëme și alții v. Belgia*, nr. 32492/96, 32547/96, 32547/96, 32548/96, 33209/96 și 33210/96, § 114, CEDO 2000-VII și *Wynen v. Belgia*, nr. 32576/96, § 41, CEDO 2002-VIII)".

Totodată, în cauza *Pronina v. Ucraina* (no. 63566/00) Curtea Europeană a statuat că dispozițiile Convenției Europene nu garantează dreptul de acces la o instanță cu competența de a invalida sau de a nesocoti o dispoziție legală, ori de a da o interpretare oficială acesteia. De asemenea, a reținut că prevederile art. 6 din Convenție nu garantează dreptul ca o instanță națională sau internațională să fie sesizată cu o chestiune prejudiciară. În același timp, față de sistemul de drept ucrainean, în care persoanele fizice nu pot sesiza direct instanța constituțională, ci numai prin intermediul instanțelor de fond, care au o marjă de apreciere în privința sesizării, Curtea Europeană a statuat că instanțele au omis să analizeze cererea reclamantei din punctul de vedere al compatibilității cu dispozițiile constituționale și, prin urmare, ignorând acest aspect, deși el era specific, important și pertinent, au determinat încălcarea dispozițiilor art. 6 paragraful 1 din Convenție.

20. În finalul celor reținute, instanța găsește întemeiată cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, or ignorarea acesteia și rezolvarea litigiului fără soluționarea prealabilă a excepției de către instanța de nivel constituțional, judecătorul ordinar ar putea dobândi prerogative impropriei instanței judecătorești, fapt inadmisibil într-o societate democratică.

21. Tot aici, instanța amintește că potrivit art.12¹ alin.(3) Cod de procedură civilă, ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, se amână pledoariile.

În baza celor statuate la art.12¹,67,68,269-270 Cod de procedură civilă, instanța de judecată,

DISPUNE :

Cererea reprezentantului intervenientului accesoriu notarul Golubciuc Valentin, avocatul Marian Nicolae se a d m i t e.

Se sesizează Curtea Constituțională și se ridică excepția de neconstituționalitate a cuvântului „necesare” din conținutul sintagmelor „înscrisurile confirmative necesare” și „obținerea documentației necesare” din dispoziția normei juridice stipulate în prevederile art.17 alin.(1) din Legea privind procedura notarială nr.246 din 15.11.2018, formulată în ordinea art.12¹ Cod de procedură civilă, de către reprezentantul intervenientului accesoriu notarul Golubciuc Valentin, avocatul Marian Nicolae în cauza civilă înaintată de S.R.L. „EUROSTIL CONSTRUCT” împotriva „OWL TRANS” S.R.L. în proces de insolvență, Gasnaș Inga, Nani Svetlana și intervenienții accesorii notarul Golubciuc Valentin și I.P. „AGENȚIA SERVICII PUBLICE” privind declararea nulă a contractului de vânzare-cumpărare a bunului în construcție nr.2938 din 27.07.2020, radierea din registrul bunurilor imobile a dreptului provizoriu asupra bunului, restabilirea datelor și încasarea cheltuielilor de judecată

Încheierea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate nu se supune niciunei căi de atac și nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, se amîină pledoariile.

Judecător

Nina Arabadji